

3. Ünite: İnsan ve Çevre

1. Yükselti basamaklarına göre yeryüzü şekillerinin dağılışını gösteren haritalara fiziki harita denir. Fiziki haritalarda renkleri doğru okuyarak yaşadığımız yerin yeryüzü şekilleri hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Hangi rengin hangi yükseltiye denk geldiği aşağıda gösterilmiştir.

Yükselti Aralığı	Kullanılan Renk
0 - 200 m	Yeşil
200 - 500 m	Açık Yeşil
500 - 1000 m	Sarı
1000 - 1500 m	Turuncu
1500 - 2000 m	Açık Kahverengi
2000 m üstü	Koyu Kahverengi

Yokuş çıkan araçlar eğim miktarı arttıkça daha fazla yakıt tüketmektedir.

Buna göre bir araç hangi yükselti basamakları arasında yolculuk yaparsa daha fazla yakıt tüketir?

- A) Yeşilden sarıya
- B) Sarıdan turuncuya
- C) Turuncudan açık kahverengine
- D) Açık yeşilden koyu kahverengiye

2. Aşağıdaki haritada Marmara Denizi ve çevresi gösterilmektedir.

- I. Ada: Dört yanı sularla çevrili kara parçası
- II. Körfez: Denizin, türlü biçimlerde, karanın içine sokulmuş parçası
- III. Yarımada: Bir tarafından ana karaya bağlı, üç tarafı denizlerle çevrili kara parçası

Tanımları verilen yeryüzü şekillerinin hangileri harita üzerinde bulunmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

3. Ünite: İnsan ve Çevre

3.

Yukarıdaki Türkiye haritasında ülkemize ait bazı yüzey şekilleri verilmiştir.

Buna göre;

- I. Ege Denizi'nde ada ve körfezler bulunmaktadır.
- II. İstanbul Boğazı Marmara Denizi ile Karadeniz'i birbirine bağlamaktadır.
- III. Ülkemizde doğudan batıya doğru gidildikçe yükselti artmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

3. Ünite: İnsan ve Çevre

4. Buğday ve şeker pancarı soğuğa dayanıklı olduğu için karasal iklimin, çay ve fındık bol yağış istediği için Karadeniz ikliminin, zeytin ve turunçgiller kış mevsimi ılıman geçen Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde yetişir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) İklimin tarımsal faaliyetleri etkilediği
B) Karasal iklimde tarım ürünü çeşitliliğinin fazla olduğu
C) İliman iklimlerde ulaşım imkânlarının yetersiz olduğu
D) Akdeniz ikliminin görüldüğü yerlerde çay üretiminin az olduğu

5.

Yazları serin, kışları ılık ve her mevsim yağışlıdır.
Bitki örtüsü ormandır.
Nem fazla olduğu için günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır.
Hava genellikle bulutludur.

Yazları sıcak ve kurak; kışlar ılık ve yağışlıdır.
Bitki örtüsü makidir.
Günlük ve yıllık sıcaklık farkları azdır.
Güneşli gün sayısı fazladır.

Yazları sıcak ve kurak; kışlar soğuk ve kar yağışlıdır.
Bitki örtüsü bozkırdır.
Nem az olduğundan günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.

Bu bilgilerden hareketle Türkiye'deki iklim türleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Akdeniz iklimi yaz turizminin gelişmesine olanak sağlamıştır.
B) Kış sıcaklıklarının en düşük olduğu iklim karasal iklimdir.
C) Yıl içinde en az güneşli gün sayısı Karadeniz ikliminde görülür.
D) En gür bitki örtüsüne sahip yerler Akdeniz iklim bölgelerindedir.

3. Ünite: İnsan ve Çevre

6. • Düz bir alana sahip olan Adana, Konya ve Bursa gibi illerimizin nüfusu fazladır. Engebeli araziye sahip Muş ve Artvin gibi illerimizin ise nüfusu azdır.
- Seyhan ve Ceyhan Nehirleri kıyısında kurulan Adana; Sakarya Nehri kıyısında kurulan Sakarya, nüfusu fazla olan illerimizdendir.
 - Akdeniz kıyısında bulunan Teke ve Taşeli Platoları arazi yapısı ve topraklarının verimsiz olması nedeniyle tarıma uygun değildir. Bu alanlarda nüfus azdır.

Yukarıda verilen örneklerde yerleşmeyi etkileyen doğal etkenlerden hangisine değilmiştir?

- A) İklim
B) Yer şekilleri
C) Su kaynakları
D) Toprak yapısı

7. İklim, insan yaşantısını birçok açıdan etkiler. Örneğin Karadeniz ikliminin görüldüğü köylerde orman bol olduğundan ahşap evler görülürken, karasal iklimin görüldüğü yerlerde yağışın az olmasından dolayı kerpiç ve toprak evler, Akdeniz iklimin görüldüğü yerler de ise yazları serin tutan taş evler görülür.

Bu parçada iklimin aşağıdaki alanlardan hangisine olan etkisinden söz edilmiştir?

- A) Tarım faaliyetleri
B) Nüfusun dağılışı
C) Ulaşım faaliyetleri
D) Konut yapımında kullanılan malzeme

8.

Benim yaşadığım şehirde yazlar serin, kışlar ise soğuk ve sert geçer.

Selin'in verdiği bilgiye göre yaşadığı şehirde;

- I. Kışın ısınma için enerji tüketimi fazladır.
II. Yaz mevsiminde serinlemek için klima kullanımı yaygındır.
III. İnsanlar kış mevsiminde sıcak tutan kıyafetler tercih ederler.

yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III

9.

“Hava kirliliği, ekosisteme olumsuz etkisi olan bir çevre sorunudur”

Hava kirliliği her yıl yaklaşık 7 milyon kişinin erken yaşta ölümüne neden oluyor

HAVA KİRLİLİĞİ KAYNAKLI ÖLÜMLER

Bu afiştten aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hava kirliliğinin neden olduğu ölümler en çok solunum yolu hastalıkları ile olmaktadır.
- B) Hava kirliliğine bağlı hastalıklar birçok insanın ölümüne sebep olmaktadır.
- C) Hava kirliliği erken yaşta ölümleri arttırmaktadır.
- D) Hava kirliliği insan sağlığını tehdit etmektedir.

10. Hava olayı: Atmosferde meydana gelen yağış, nem, rüzgar vb. olaylara denir.

Hava durumu: Hava olaylarının kısa süreli olan durumudur.

İklim: Geniş bir alanda hava olaylarının uzun yıllar boyunca gösterdiği ortalama durumudur.

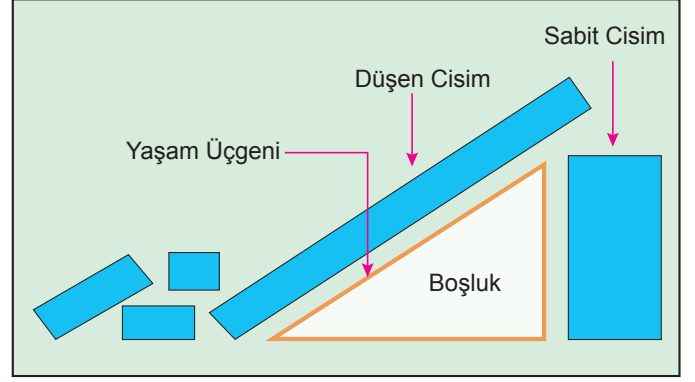
Buna göre aşağıdakilerden hangisi hava durumudur?

- A) Trabzon'un her mevsim yağışlı olması
- B) Akdeniz ikliminin Akdeniz kıyılarında görülmesi
- C) Doğu Anadolu Bölgesi'nin kış aylarında çok soğuk olması
- D) Yalova'da 21 Haziran'da hava sıcaklığının mevsim normallerinin üstüne çıkması

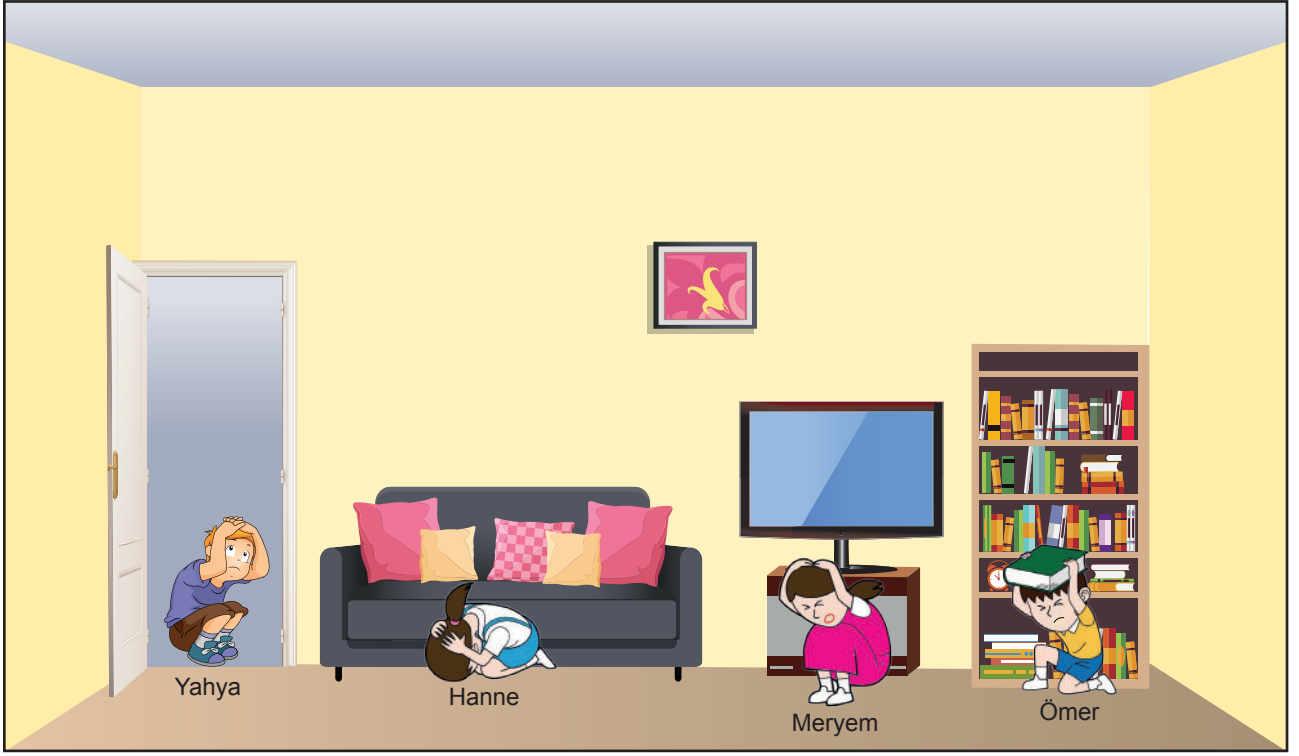
11. Deprem anında nasıl korunmalı?

Deprem anında nasıl korunulması gerektiği konusunda uzmanlar “yaşam üçgeni” uygulamasını tavsiye etmektedir. Bir odada yaşam üçgeni oluşturulabilecek yerleri belirlemek için kriterler şöyledir:

- Yaşam üçgeni oluşturmak için en iyi tercih alçak ve sağlam bir mobilyanın yanıdır.
- Yanında yaşam üçgeni oluşturabilecek mobilya, fazla yüksek ve devrilecek durumda olmamalıdır.
- Yaşam üçgeni oluşturulacak yerde avize, televizyon, ayna ve kitap gibi şeylerin devrilme riski olmamalıdır.
- Kolon, kiriş, kapı altı ya da yakınına saklanılmamalıdır.

Buna göre oyun oynarken depreme yakalanan aşağıdaki çocuklardan hangisinin konumu yaşam üçgenine uygundur?

A) Yahya

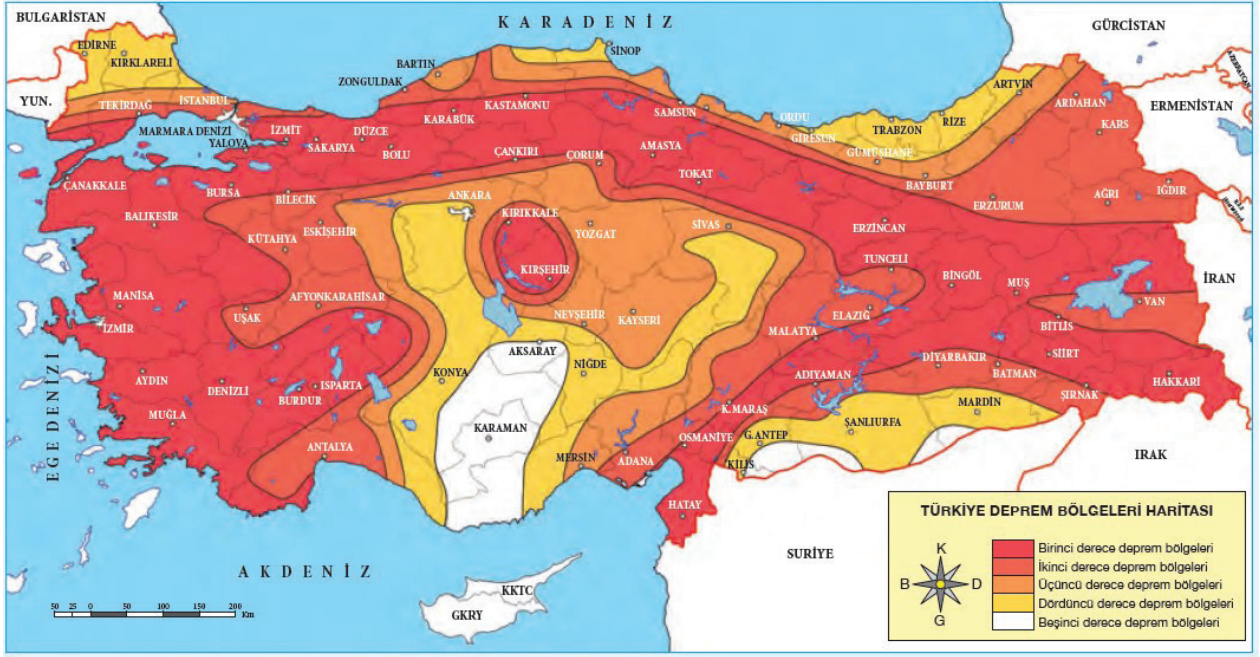
B) Hanne

C) Meryem

D) Ömer

3. Ünite: İnsan ve Çevre

12.

Şiddetli bir deprem sonrasında yaşanan kargaşa ortamında temel ihtiyaçları hızlı bir şekilde giderebilmek için deprem çantası hazırlamak gerekiyor. Depremden sonra eviniz hasar almasa da dışarıda kalmanız gerekebilir. Bu nedenle acil ihtiyaç duyabileceğiniz eşyalar için bir deprem çantası hazırlanmalıdır.

Deprem çantası satışı yapan Harun Bey deprem riski fazla olan bir şehirde deprem çantası tanıtımı yapmak istemektedir.

Buna göre Harun Bey'in tanıtım için aşağıda verilen şehirlerden hangisini tercih etmesi beklenir?

- A) Konya
B) Rize
C) Erzurum
D) Karaman

13. Ege Bölgesi'nde, Muğla çevresinde yer alan Menteşe Yöresi, yağış ve sıcaklık koşulları insan yaşamına elverişli olmasına rağmen seyrek nüfuslanmıştır. Bunda Menteşe Yöresi'nin yer şekillerinin engebeli olması etkili olmuştur.

Buna göre Menteşe Yöresi'nde nüfusun seyrek olmasında,

- I. Tarım alanlarının dar olması
II. Yerleşim alanlarının sınırlı olması
III. İklimin turizm faaliyetlerine uygun olması

özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

3. Ünite: İnsan ve Çevre

14. Doğada insan eli değmeden oluşan, gezilip görülebilecek eşsiz güzellikteki yerler ve unsurlar doğal varlık olarak nitelendirilir. Yurdumuz doğal varlıklar bakımından oldukça zengindir. Doğal varlıklar kendiliğinden oluşur, insanlar tarafından bu varlıklar sonradan keşfedilir.

Bu parçadaki bilgiler dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin doğal varlık olduğu söylenemez?

Manyas Kuş Cenneti

Malabadi Köprüsü

Trabzon Uzungöl

Peri Bacaları

15. Hava kirliliği; atmosferde toz, duman, gaz, su buharı şeklindeki kirleticilerin, insan ve diğer canlılara zarar verecek düzeye erişmesidir. Trafik, sanayi ve ısınma sistemleri hava kirliliğinin başlıca kaynaklarıdır. Hızlı kentleşme, şehrin yanlış bölgelere kurulması, kalitesiz yakıtlar ve uygun olmayan yakma sistemleri gibi sebepler de hava kirliliğinin artmasına yol açmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi hava kirliliğini önlemek amacıyla yapılacak bir uygulama olamaz?

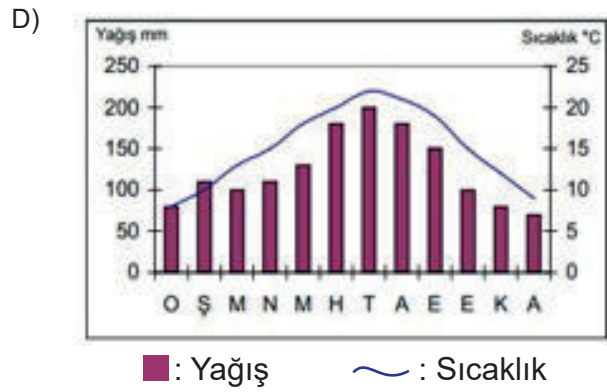
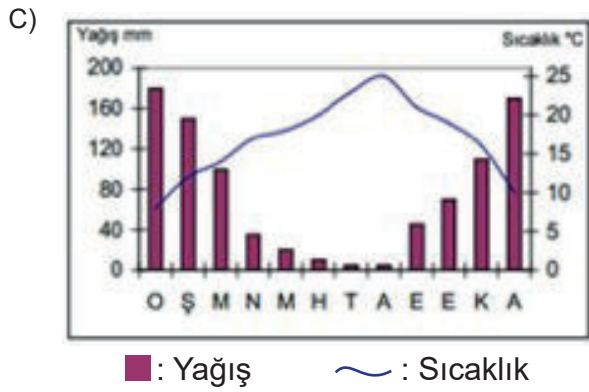
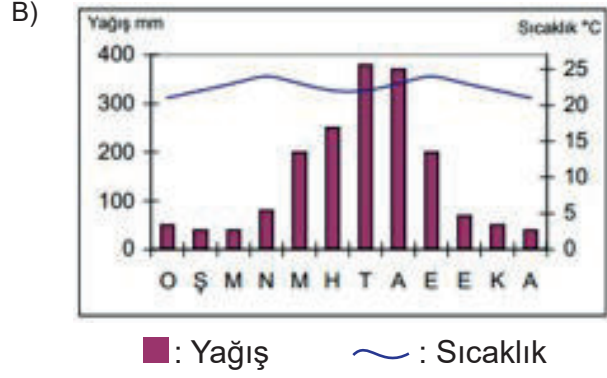
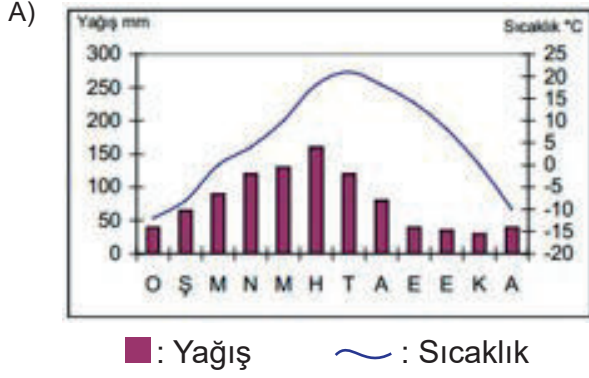
- A) Binalarda ısı yalıtımı yapılarak enerji tasarrufu sağlanması
- B) Konutlarda doğalgaz yerine kömür kullanımının teşvik edilmesi
- C) Toplu taşıma araçlarının tercih edilerek trafikteki araç yoğunluğunun azaltılması
- D) Sanayide ve evlerin ısıtılmasında güneş ve rüzgâr enerjisi gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanılması

3. Ünite: İnsan ve Çevre

16. Karasal iklim Türkiye’de etki alanı en geniş iklimdir. Denize kıyısı olmayan yerlerde görülür. Sıcaklık farkları fazladır. Kış aylarında kar yağışı görülür.

Buna göre aşağıdaki grafiklerden hangisi karasal iklime aittir?

(Grafik altındaki harfler, her ayın adının ilk harfini göstermektedir. Sütun-yağış ve çizgi-sıcaklık grafiğidir.)

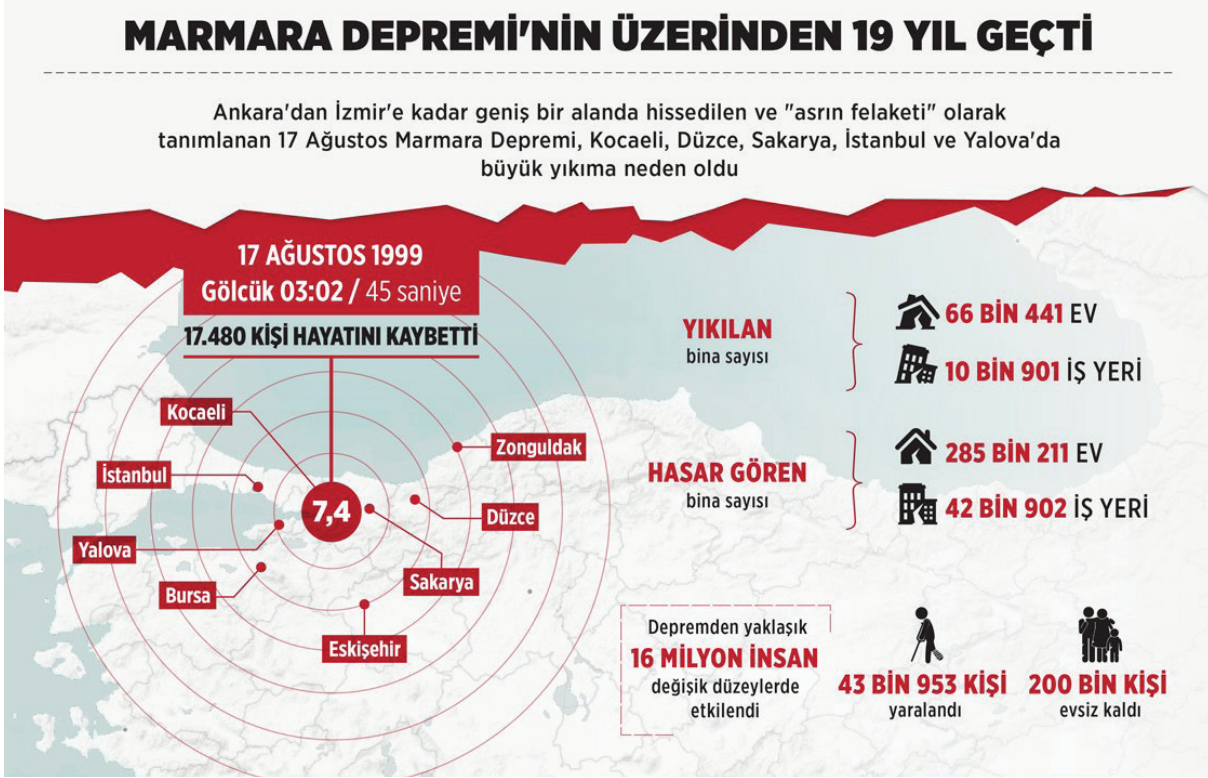

17. Davraz Dağı eteklerinde bulunan Alakent Köyü’nde kışlar kar yağışlıdır. İlkbaharda eriyen karlar kimi zaman köy içindeki derenin su seviyesini yükseltmekte ve okula ulaşımı sağlayan köprüyü geçilmez kılmaktadır.

Alakent Köyü çevre şartları dikkate alınarak okulda tatbikat yapmak isteyen öğrenciler hangi afetlere yönelik tatbikat yapmalıdır?

- A) Sel
B) Deprem
C) Fırtına
D) Orman yangını

18.

Verilen görsel incelendiğinde Marmara Depremi için;

- I. Can ve mal kaybına neden olmuştur
- II. Oldukça geniş bir alanı etkilemiştir
- III. Ekonomik faaliyetleri etkilememiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yanız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

19. Uşakta bulunan dünyanın en uzun ikinci kanyonu olarak bilinen Ulubey Kanyonu'na kurulacak "ters ev" ile bölgeye yılda 300 bin turistin gelmesi hedefleniyor. Karahallı ve Sivaslı ilçelerini de kapsayan 77 kilometre uzunluğundaki Ulubey Kanyonu, doğaseverler için önemli turistik alanların başında geliyor. Oluşturulan "cam teras" ile yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken bölgede şimdi de "ters ev" ile ziyaretçi sayısının artması bekleniyor.

Ulubey Kaymakamı, Ulubey Kanyonu'nun tanıtımı için çalıştıklarını, bölgeye gelenlerin sayısının her geçen yıl arttığını, söyledi ve ekledi: "Kanyonların derinliği 170 metreye kadar ulaşıyor. Böylesi heybetli bir görsellik karşısında ziyaretçiler bol bol fotoğraf çekiyor. Biz de ülkemizde yapılan ters evleri inceledik. Örneğin, Antalya'da inşa edilen ters evin 3-4 ay gibi bir sürede 200 bin ziyaretçi çektiğini belirledik. Avrupa'da ve ülkemizde ters evler ziyaretçilerden çok ilgi görüyor. Bölgeden elde edilen geliri Ulubey ilçesinin köylerine harcıyoruz, bu tür projelerle hem turizme katkı sağlıyor hem de gelir elde edip köylerin sorunlarını çözüyoruz."

Bu parçadan hareketle aşağıdaki aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yapılan çalışmalarla turizmin geliştiği
- B) Ulubey Kanyonu'nun tarihî eser olduğu
- C) Uygulanan projelerin ekonomiye katkı sağladığı
- D) Dünyanın en uzun kanyonlarından birinin ülkemizde olduğu

20.

Parçalı bulutlu

Bulutlu

Güneşli

Yağmurlu

Rüzgârlı

Karlı

Artvin Borçka

5 GÜNLÜK TAHMİN

TARİH	Hadise	TAHMİN EDİLEN				GEÇMİŞTE GERÇEKLEŞEN			
		Sıcaklık (°C)		Rüzgar (km/sa)		Uç Sıcaklık (°C)		Ortalama Sıcaklık (°C)	
		En Düşük	En Yüksek	Yön	Hız	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek
22 Mayıs Çarşamba		8	22	↑	19	-1,6	26,2	6,5	17,8
23 Mayıs Perşembe		9	18	↑	17	-0,4	25	5,9	16,7
24 Mayıs Cuma		6	15	→	13	-2,2	25	5,4	15,6
25 Mayıs Cumartesi		5	16	→	13	-2,2	26,5	5,1	15,9
26 Mayıs Pazar		4	19	↗	19	-1,6	25	4,6	15,1

Yukarıda 22-26 Mayıs 2019 tarihleri arasında Artvin Borçka'da beklenen tahmini hava durumu tablo halinde verilmiştir. Elif ailesiyle birlikte Artvin Borçka'da bulunan Karagöl'e gitmek istemektedir. Elif'in isteğine ailesi olumlu yanıt vermiş fakat havanın açık olduğu gün gidebileceklerini söylemiştir.

Buna göre Elif'in Karagöl'ü hangi gün gezmesi daha uygun olur?

- A) 22 Mayıs Çarşamba
- B) 24 Mayıs Cuma
- C) 25 Mayıs Cumartesi
- D) 26 Mayıs Pazar

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.